

[Poul Schlüter.]

arbejde at sætte i gang på et tidspunkt, hvor der ikke er skygge af udsigt til, at der her i folketinget i en nærmere fremtid vil kunne dannes et flertal for en udmeldelse. Det er et uaktuelt problem; det er ikke nu, dette problem kan forberedes.

Dernæst foreslår SF, at der optages forhandlinger med de øvrige medlemsstater om NATOs fremtidige opbygning og opgaver, men SF kan da ikke være uvidende om, at sådanne forhandlinger i årevis har været ført og jo stadig føres. Det er fremgået af udenrigsministerens redegørelse i formiddags, at rapporten fra regeringens sikkerhedspolitiske udvalg vil være til rådighed for folketinget allerede i foråret 1969.

Endelig foreslår SF, at der holdes en vejledende folkeafstemning om, som man siger, den eller de sikkerhedspolitiske løsninger, der måtte blive foreslået af regeringen eller af partier i folketinget. Efter min opfattelse ville det være urigtigt at indlede en praksis med folkeafstemninger uden for de tilfælde, der falder inden for grundlovens folkeafstemningsbestemmelser. Når der holdes folkeafstemninger, bør de være af forfatningsmæssig betydning og være bindende for tingets medlemmer; det er jo også grundlovens system. En bindende udenrigspolitisk afstemning er ikke mulig efter grundloven; tingets medlemmer vil uanset en vejledende afstemnings resultat stadig kun være bundet af deres overbevisning. Grundloven opererer jo med klare kriterier for, hvor mange af folketingets medlemmer der skal til for at kræve en folkeafstemning. Men det antal medlemmer, som er imod en fortsat dansk deltagelse i Atlantpagten, ligger langt under det antal, som grundloven opererer med. Hertil kommer imidlertid, at et så kompliceret tema som sikkerhedspolitikken ikke på seriøs måde lader sig opstille som et klart ja eller nej til blot en enkelt mulighed. Der findes NATO-modstandere, som hellere ser en nordisk forsvarsalliance end Atlantpagten, men som ville gå ind for Atlantpagten, hvis den nordiske alliance

ikke er mulig. Og der er mange andre standpunktskombinationer, men de kan ikke alle finde udtryk i en enkelt afstemning.

Det helt afgørende må dog være, at en vejledende folkeafstemning er overflødig i en situation, hvor et overvældende flertal af tingets medlemmer er enige om, at Danmark indtil videre bør fortsætte i NATO; så vidt jeg kan se, er det kun omkring 8-9 pct. af tingets medlemmer, som er imod. Der er ikke ringeste holdepunkt for at tro, at dette forsvindende lille mindretal i folketinget skulle modsvares af et flertal i befolkningen. Hvis et flertal i befolkningen virkelig havde samme opfattelse af dette afgørende udenrigspolitiske spørgsmål som SF, ville hr. Aksel Larsen uundgåeligt have været leder af et langt, langt større parti.

Efter disse synspunkter om vor sikkerhedspolitiske situation, som jeg har gjort udførlige — og det har jeg fundet rigtigt på grundlag af sommerens dramatiske begivenheder — vil jeg gerne vende mig til de europæiske markedsspørgsmål. På samme måde som det er af afgørende betydning for Europa at samordne sin udenrigs- og forsvarspolitik, er det afgørende for vor fremtid at nå frem til langt større økonomisk og erhvervsmæssig koordination. Det er ligetil. Det er også ligetil, at der er en nær sammenhæng mellem disse ting. Det er næsten fortvivlende at tænke på, hvor tåbeligt man i dette tiår har misbrugt de gode muligheder, som forelå for at skabe større integration i vor del af verden. Præsident de Gaulles gentagne nej til Englands og dermed også til andre ansøgerlandes optagelse i fællesmarkedet har fået en hård dom af samtiden. Men jeg tror, at eftertidens dom vil blive endnu skarpere. Det står stadig mere klart, at den franske præsidents afvisning var og er motiveret ikke af økonomiske argumenter, men af storpolitiske, af hensynet til at sikre Frankrig en afgørende indflydelse på det europæiske kontinent og til at danne basis for Frankrigs separatisme på en række udenrigspolitiske områder.

Men hvad har det ført til? På selve mar-